

ПЕТЪР СТЬПОВ КОКИЧЕТА

chitanka.info

Тогава не носех дълги панталони и косите ми не бяха поръсени със снежен прах. Тичах бос, газех в реката, въввирах ръка под камъните и ловях бели разтреперани мренки.

Ако ме срещнеш сега, ще кажеш, че едва ли някога съм бил момче. Но и аз бях като тебе. Може би по-палав. Тогава ми се струваше, че небето е по-синьо и бездънно. Конете ми изглеждаха непостижимо високи и не можех да разбера как възрастните ги възсядат. Сега не виждам по тревата да пълзят буболечки и насекоми. Тогава ги виждах. Търкалях се, борех се с момчетата, вдъхвах чудния мирис на земя, гледах отблизо корените на тревата, падналите мъртви листа, камъчетата и сините дребни „сапунчета“, които изпущаха пяна, като си миехме ръцете с тях.

Всичко, което беше свързано със земята, ми беше мило, интересно и скъпо. Чудех се, че от блудкавата на вкус почва растат дървета, отрупани напролет с нежни цветове като пеперуди, после зреят ябълки и круши, а в градините и полята цъфват сини, жълти, червени и бели цветя.

През зимата снегът хвърля върху земята бяла покривка и тогава тя спи, дори можеш да помислиш, че е мъртва. Няма ги насекомите, няма зелени листа, няма трева и цветя. Всичко се крие от виелиците и спи. Рано напролет земята се разбудяше и аз чувствавах неукротима радост. Първият гост, който тя изпращаше да се усмихне на слънцето, беше кокичето.

Ти късал ли си кокичетата от гората?

Още през февруари слънцето пробива облаците, прогонва ги, засмива се, а снегът изтънява и съвсем се стопява. Тогава земята започва да диша с бели пари.

— На Узунорман! Хайде на Узунорман! — викаха децата.

И ние, Титко, Митето, Киро, Христето, Манол, Бончо, навличахме високите обуца, загъвахме се в шалчетата и тръгвахме по шосето към първия долап. Вляво, по-насам от Стратиджанския балкан, който все още се белееше като огромна вежда на старец, лежеше продълговат хълм, обрасъл с ниска гора. Той беше пълен с кокичета и минзухари. Като бели и жълти килимчета те се разстилаха под голите шипки.

Ние вървахме, приказвахме високо и се смеехме, а налетим ли на някоя пряспа, грабвахме сняг, свивахме топки и започвахме престрелка.

Шосето отиваше право към Боаза — губеше се в дъното на продълговатата долина под едно бяло оголено петно на склона. Петното приличаше на опъната агнешка кожа. Някога имало наводнение и пръстта заедно с храстите и дърветата се сринала в реката. Оттогава е останало това петно. Ние тръгваме вляво по кални черни пътища, навлизаме в Узунорман. Посреща ни тиха, заспала млада гора. Няма шумове, няма вятър. Само кокичета. Бели и чисти, те напомнят на малки звънчета. Имаш чувството, че ако подухне ветреца, ще зазвънят. Гушат се до корените на голите лески и заспалия глог. Листата, паднали през есента, още не са изгнили. Те шумят под стъпките ни. Някое кокиче е пробило сухо листенце и го е надянало на шийката си като венче. Тук-там се жълтеят и минзухарчета. Понякога налитаме и на „бабини ушенца“. Те са колкото половин лешник и гръбчетата им здраво са споени с някое прогнило клонче или корен. Отвътре са червени и на мене ми се струва, че са необикновено красиви.

Но аз късам кокичета.

Бели и крехки кокичета. Те нямат дъх, но са първите гости, дошли от недрата на земята. Тя им е дала нежност, чистота и доброта, защото нежност и чистота притежава само онова, което е добро. Късам кокиче, тичам към друг храст, късам още едно. В малката ми ръка расте китка гъст сноп бели звънчета. Част от кокичетата ще отнеса у дома, ще ги дам на сестрите си, те ще ги сложат в чаша и в стаята ще стане по-весело, а на следния ден ще занеса и на учителя. Но не е само тази радост от кокичетата. Те ми говорят за идваща пролет, за слънце и топлина, те ми казват, че пак ще тичам бос край реката или с моите другари ще се врем в тръните да градим колиби.

— Какво едро-о! — обади се Титко.

Той беше по-нисък и нежен, имаше малки ръце и можеше да ги пъха в най-тесните дупки, под камъните в реката, за да вади бели мренки.

Набрах доста кокичета. Токовете на старите ми обувки бяха събрали кал, тя лепнеше на пластове и ми тежеше, като че оловни топки дърпаха краката ми към земята.

Видях чиста суха шума от листа и седнах. Грабнах пръчка и се залових да чистя токовете си.

Тогава ме стреснаха уплашени викове:

— Бягайте!

Между голите шипки на храстите и тънките дървета тичаха децата. Вълк? Кой знае защо помислих най-напред за вълк. Но вълци тук няма — хората, слънцето и топлината ги пропъждат. За всеки случай и аз скочих и се огледах.

Чух шум от стъпки. Сухите листа свистяха, шипките се огъваха и докато разбера какво става, някой ме сграби за рамото. Обърнах се: човек. Беше облечен с кафява шуба, с каскет на главата и ботуши. В ръката си държеше камшик. Беше страшен. Гледаше ме с омраза, а по мустаците му блестяха капчици. Не зная дали беше пил вода или идеше от някоя кръчма.

Страх ме беше от непознати възрастни. Виждаха ми се груби и мрачни, имаха тежки студени гласове и не обръщаха внимание на децата. Ако понякога им говореха, то беше да се скарат. Не разрешаваха да си откъснеш плод; не можеш да се къпеш свободно в реката — някой възрастен ще ти викне да се прибиращ в къщи. Не обичаха и най-сладкото нещо на света — игрите. Не можех да ги разбера. Как живеят без игри? И все се карат, като ритаме топка или играем на копчета.

Все пак познавах добри възрастни, особено старците и бабите. Този беше здравеняк и имаше страшно лице и страшен поглед.

— Защо береш кокичетата? — викна той тъй, че ушите ми писнаха.

Не отговорих. Стоях уплашен в този студен ден. Стори ми се, че стана тъмно, пусто и целият свят е мъртъв.

— А? — повтори човекът. — Кой ти разреши?

Исках да кажа на този страшен човек, че всяко дете обича ранните кокичета и му се ще да свие малка китка, защото чувства, че те са негови приятели. Исках още да добавя, че са хубави и ми говорят. Те нямат език. Но на мене ми говорят не само кокичетата. Говори ми и небето, и вятърът, и птичето, и кучето, което лае и върти опашка. Струва ми се, че разбирам странния им език. Искан още да кажа на човека, че утре ще занеса една китчица на учителя, той ще я постави в чашка върху катедрата и в класната стая ще стане по-светло и по-хубаво.

Но аз не можех да отворя устата си, затова мълчах и стисках здраво китката.

— Върви! — рече човекът.

Той каза думата с омраза и заплаха. Преглътнах и исках да попитам къде да вървя.

Той ме хвана за ухото, издърпа го, ушите ми писнаха и аз се понадигнах на пръсти. Тогавата си мислех, че възрастните никога не разбират децата. Но аз ще порасна и ще ги разбирам. Не допусках, че като порасна, както всички възрастни хора и аз ще забравя за детството си...

Не знаех какво лошо има в това да си откъснеш кокичетата. Мислех си, че щом този ужасен човек пусне ухото ми, ще избягам.

Ала чух плач и стъпки. Храстите се огъваха, привеждаха се и пак отскачаха назад разтреперани. Две деца и един въоръжен с пушка човек идеха към нас. Едното момче плачеше. Беше Христето... Митето вървеше до него и стискаше устни.

— А! — рече този, който ме държеше за ухото. — Много добре. Ще ги закараш в участъка!

Въоръженият човек беше обут в зеленикав износен брич, а на тесните си рамене беше нахлузил кожухче. На главата си имаше фес. Познах, че е пьдаринът.

— Гледам, тичат дечурлигата и твоя глас чувам, чорбаджи — поде угоднически пъдаринът, — тъкмо бях поседнал да почина. Скачам, вдигам пушката: „Стой!“ Тези двамата спипах. Другите избягаха. Какво са направили?

— От гората ми кокичетата късат! — рече човекът. — Без разрешение влизат, тъпчат, клоните чупят, дърва събират...

Тази лъжа, изглежда, отвори гърлото ми.

— Не чупим съчки, само кокичетата берем — казах с глас, който прозвуча странно. — Клончетата са деца на дърветата, ще ги боли.

Пъдарят се изсмя.

— А кокичетата не ги ли боли бе, хлапе? — изръмжа чорбаджията.

Веднъж като се отвори гърлото ми, мога да приказвам. Макар че ме беше ужасно страх, аз казах:

— Не! Те знаят, че ги късат деца. Кокичетата тогава се радват, иска им се да ги отнесат в стаята и да гледат с белите си очи!

— Дрънкаш глупости! — рече човекът. — Хайде!

Той не можеше да разбере кокичетата. Този човек, изглежда, никога не е бил дете...

— Хайде! — повтори господарят на гората, като ме блъсна пред себе си.

Христето хълцаше. В друго време, като играехме, беше винаги храбър, но попаднеш ли в ръцете на възрастен, почваше да плаче.

— Ще кажа да повикат бащите ви в участъка! Те да отговорят. Гората е моя, никой няма право да влиза в нея! — рече още веднъж чорбаджията с такъв заплашителен глас, че целият се разтреперах.

— Няма вече, чичко... — рече Христето.

— Няма — повторих и аз.

Само Митето мълчеше и гледаше изпод вежди.

Ужасно ненавиждах човека. Ама че нали кокичетата растяха от земята, а земята е на всички хора, на животните и на растенията. Тя не пита кому принадлежи. Тя дава плодове, жита, тя ни храни и облича.

Човекът не можеше да разбере това. Нищо не бяхме направили на гората. Той беше лош и искаше да ни отмъсти.

— Мискини — обади се пъдаринът с кротък укор. — Може ли тъй в чуждия имот бе, чоджум? Хайде, друг път да не правите такива бели. Ще ги пуснеш ли, чорбаджи?

— Каак? В участъка! Карай ги!

Пъдаринът направи темане, бутна ме с дулото на пушката си и рече:

— Хайде, напред! И ще стрелям, ако някой се опита да избяга!

Умирах от срам и яд, но тръгнах. Проваляше се земята, падаше небето отгоре ми. Какво ще кажат мама, тате, учителят, съседите, целият град? Така ми беше тежко, че не исках да живея. Все пак вървах с наведена глава, а небето, равнината, реката с моста — всичко ми се виждаше черно и безсмислено...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.